

Vabariigi Valitsuse määruse „Vabariigi Valitsuse 9. jaanuari 2015. a määruse nr 4 „Sõiduki valvega hoiukohta või politseiasutusse toimetamise ning seal hoidmise ja valvamise kulude määrad ning kulude hüvitamise kord“ muutmise“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Eelnõu eesmärk on ajakohastada Vabariigi Valitsuse 9. jaanuari 2015. a määrust nr 4 „[Sõiduki valvega hoiukohta või politseiasutusse toimetamise ning seal hoidmise ja valvamise kulude määrad ning kulude hüvitamise kord](#)“ (edaspidi *määrus*). Kavandatavad muudatused tulenevad asjaolust, et kehtivas määruses sätestatud sõiduki valvega hoiukohta või politseiasutusse toimetamise ning seal hoidmise ja valvamise kulude hüvitamise piirmäärad (edaspidi *piirmäärad*) on olnud muutmata 2022. aastast ega kata enam tegelikke kulusid. See takistab kvaliteetse teenuse osutamist, arvestades samal ajal üldise kulutaseme ja maksukoormuse tõusu.

Piirmäärade ümbervaatamise tingis eelkõige see, et Vabariigi Valitsuse planeeritud laiapindse julgeolekumaksu ühe osana tõuseb 2025. aasta juulist (tähtajaliselt kuni 2028. aasta 31. detsembrini) üldine käibemaksumäär kahe protsendipunkti võrra, s.o seniselt 22 protsendilt 24 protsendile¹; samuti see, et tasuliste teenuste hindade muutust iseloomustav tarbijahinnaindeks kasvas 2024. aastal 3,5 protsenti². Kehtivate piirmäärade raames ei ole sõiduki teisaldamise või valvega hoiukoha teenuse pakkujal võimalik katta osutatava teenusega seotud otsekulusid, kapitalikulu ja proportsionaalset osa üldkuludest ning teenida mõistlikku ärikasumit.

Eelnõuga kavandatavad muudatused on tehnilist laadi. Piirmäärasid korrigeeritakse kooskõlas 2024. aasta hinnakasvuga, ümardades need ülespoole, ning määratakse, et edaspidi ei sisalda piirmäärad käibemaksu. Muudatustel on piiratud mõju üksikisikutele ja avalikele teenustele, kuid need on olulised riigile, kes peab tagama ligikaudu 3000 sõiduki teisaldamise ja hoiustamise kulude katmise kuni kulude lõpliku hüvitamiseni [liiklusseaduse](#) (edaspidi *LS*) § 92 lõike 14 alusel kehtestatud korras ja määras.

1.2. Eelnõu ettevalmistajad

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Siseministeeriumi nõunik Ott Aarma (ott.aarma@siseministeerium.ee) ning õigusnõunik Marju Aibast (marju.aibast@siseministeerium.ee). Eelnõu ja seletuskirja juriidilist kvaliteeti on kontrollinud õigusnõunik Marju Aibast (marju.aibast@siseministeerium.ee). Eelnõu ja seletuskirja on keeleliselt toimetanud Luisa Tõlkebüroo eesti keele toimetaja Tiina Alekõrs (tiina@luisa.ee).

1.3. Märkused

Eelnõu ei ole seotud muu menetluses oleva eelnõu, Euroopa Liidu õiguse rakendamise ega Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga.

¹ [Julgeolekumaksu seadus](#) – RT I, 02.01.2025, 2.

² Statistikaamet. Tarbijahinnaindeks tõusis 2024. aastal 3,5%. Kättesaadav: <https://stat.ee/et/uudised/tarbijahinnaindeks-tousis-2024-aastal-35>.

2. Eelnõu eesmärk

Eelnõu eesmärk on ajakohastada määruses kehtestatud sõiduki valvega hoiukohta või politseiasutusse toimetamise ning seal hoidmise ja valvamise kulude hüvitamise piirmäärasid, et need vastaksid tegelikele teenuseosutamise kuludele ning muutunud turuolukorrale. LS-i § 92 lõike 1 kohaselt teiseldatakse sõiduk, mille juht on kõrvaldatud selle juhtimiselt, valvega hoiukohta või politseiasutusse juhul, kui kohapeal puudub võimalus sõiduk üle anda omanikule või valdajale. LS-i § 92 lõike 14 kohaselt hüvitab eelkirjeldatud teisaldamise ja hoiustamise kulud sõiduki juht, omanik või valdaja määruses kehtestatud korras ning määrade alusel, mis on määruse § 1 lõike 1 kohaselt kehtestatud sellises määras, et teisaldaja või hoiukohas hoidmise korraldaja suudaks katta osutatava teenusega seotud otsekulud, kapitalikulu ja proportsionaalse osa üldkuludest ning teenida mõistlikku ärikasumit. Kuna määruses kehtestatud tasusid ei ole alates 2022. aastast muudetud, ei kajasta need enam korrektselt teenuse tegelikke kulusid, sealhulgas arvestades 2024. aasta tarbijahinnaindeksi 3,5-protsendilist tõusu ning käibemaksumäärade olulisi muudatusi 2024. ja 2025. aastal. Käesolev eelnõu tagab seega, et kulude hüvitamise piirmäärad on läbipaistvad, õiglaselt tasustatud ning võimaldavad jätkusuutlikku teenuse osutamist, vähendades samal ajal riske käibemaksu muutustest tingitud arveldustes.

3. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb üheksast punktist. Tehtavad muudatused puudutavad sõiduki valvega hoiukohta või politseiasutusse toimetamise ning seal hoidmise ja valvamise kulude määrade täpsustamist ja ajakohastamist vastavalt tegelikele kuludele, turuolukorrale ning käibemaksumäärade muutustele.

Punktiga 1 asendatakse määruse § 2 lõike 1 ja § 3 sissejuhatavas lauseosas sõnad „koos käibemaksuga“ sõnadega „ilma käibemaksuta“. See muudatus aitab vältida vajadust muuta määrust uuesti iga kord, kui käibemaksumäär muutub, ning lihtsustab arveldusi teenuseosutajate ja riigi vahel. Samuti tagab see kulude prognoositavuse ja vähendab halduskoormust.

Punktiga 2 muudetakse sõiduki valvega hoiukohta või politseiasutusse toimetamise kulu hüvitamise alammäära (§ 2 lõike 1 punkt 1), vähendades seda 75 eurolt (koos käibemaksuga) 64 eurole (ilma käibemaksuta). Muudatus kajastab paremini tegelikke teenuse osutamise kulusid ja vastab tarbijahinnaindeksi muutusele. Teenuseosutajad on andnud tagasisidet, et kehtiv hind ei kata otsekulusid ega võimalda teenust jätkusuutlikult pakkuda. Arvestades, et PPA lepingupartnerid on sõlminud teenuse osutamiseks lepingud kindlate hindadega, on korduvad käibemaksumäära muutused vähendanud nende lepingute alusel tasustatavate teenuste tegelikku väärtust. See võib omakorda mõjutada lepinguliste kohustuste täitmist ning teenuse kättesaadavust ja jätkusuutlikkust. Hindade määramine määruses käibemaksuta kujul aitab tagada suuremat õigusselgust ja stabiilsust, vähendades sõltuvust maksupoliitika muudatustest ning toetades nii riigi kui ka teenuseosutajate pikaajalisi planeerimisvõimalusi.

Punktiga 3 kohandatakse sõiduki teisaldamise tasu koos lisatasuga väljaspool asulat läbitud kilomeetrite eest (§ 2 lõike 1 punkt 2), vähendades põhitariifi 75 eurolt 64 eurole ning kilomeetri tasu 1,20 eurolt 1 eurole. See tagab, et teenuse hind vastab paremini tänapäeva kuludele.

Punktiga 4 täpsustatakse hoiustamise tasusid (§ 2 lõike 1 punkt 3), langetades need esimese tunni ja järgneva 30 minuti eest vastavalt 150 eurolt (koos käibemaksuga) 127 eurole (ilma

käibemaksuta) ning 75 eurolt (koos käibemaksuga) 64 eurole (ilma käibemaksuta), et kulusid paremini juhtida.

Punktiga 5 täpsustatakse sõiduki puksiirautole paigaldamise kulude piirmäära (§ 2 lõike 2 teine lause), kehtestades maksimummäära 21 eurot iga järgneva alustatud 15 minuti eest, kuid mitte üle 64 euro (ilma käibemaksuta). See piirab liigseid kulusi ja suurendab teenuse hinnakujunduse selgust.

Punktiga 6 kohandatakse sõiduki avamise tasu (§ 2 lõike 5) 40 eurolt 34 eurole (ilma käibemaksuta), vastavalt tarbijahinnaindeksi muutusele.

Punktiga 7 langetatakse puksiirauto kasutamise tasu (§ 2 lõike 6) 75 eurolt 64 eurole (ilma käibemaksuta), säilitades teenuse konkurentsivõime ja jätkusuutlikkuse.

Punktiga 8 kohandatakse sõiduki valvega hoiukohas või politseiasutuses hoidmise ja valvamise päevasummasid odavama hoiustamise korral (§ 3 punkt 1), vähendades esimese päeva tasu 25 eurolt 21 eurole ning iga järgneva alustatud päeva tasu 5 eurolt 4,25 eurole, piirates maksimaalse kuutasu 100 eurolt 85 eurole. Muudatus tagab, et kulud vastavad paremini tegelikule seisule.

Punktiga 9 kohandatakse sõiduki valvega hoiukohas või politseiasutuses hoidmise ja valvamise päevasummasid kallima hoiustamise korral (§ 3 punkt 2), vähendades esimese päeva tasu 25 eurolt 21 eurole ning iga järgneva alustatud päeva tasu 10 eurolt 8,5 eurole, piirates maksimaalse kuutasu 200 eurolt 170 eurole. See muudatus parandab kulude läbipaistvust ja turuolukorrale vastavust.

Kõik muudatused toetuvad 2024. aasta tarbijahinnaindeksi 3,5-protsendilisele tõusule ning arvestavad ka käibemaksumäärade tõusu 2024. ja 2025. aastal, et tagada teenuseosutajatele õiglane tasu ja lihtsustatud arveldus. Eelnõu toetab riigi suutlikkust jätkata avaliku teenuse pakkumist kvaliteetsel ja majanduslikult mõistlikul tasemel, tagades samas läbipaistva ja õiglaselt jaotatud kulude hüvitamise mehhanismi teenuseosutajate, riigi ja sõidukiomanike vahel.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole seotud Euroopa Liidu õiguse rakendamisega.

5. Määruse mõjud

Eelnõuga kavandatud muudatused ei too võrreldes kehtiva määrusega kaasa olulisi õiguslikke ega majanduslikke mõjusid. Samuti ei too need kaasa muudatusi riigiasutuste töökorralduses, sest muudatused on tehnilise iseloomuga ning keskenduvad teenuse hindade täpsustamisele ja vastavusse viimisele turuolukorraga. Need muudatused ei mõjuta teenuse sisu ega kasutajate õigusi, mistõttu ei ole oodata olulist mõju kasutajate rahulolule.

Riigi jaoks võimaldavad muudatused paremini tagada teenust ja hallata kulusi, kuna teenuse hindade määramine vastavalt tegelikele kuludele võib suurendada teenuseosutajate valmidust osaleda hankemenetlustes. Seni on määruks toodud teenuse maksimummäärad esitatud koos käibemaksuga, mistõttu saavad teenust osutavad ja hankes osalevad ettevõtted pärast igat käibemaksumäära muutust tehtud töö eest realselt vähem tasu, kui algselt lepingus kokku

lepti. Selline olukord ei taga stabiilsust ega ole kooskõlas õiguspärase ootuse põhimõttega. Käesoleva muudatuse eesmärk on seda probleemi leevendada ning tagada suurem läbipaistvus ja ennustatavus teenuse hinnastamises.

Erasektorile ei kaasne muudatustega täiendavaid kohustusi ega kulutusi, kuna need on suunatud teenuse hindade ja kulude paremale juhtimisele ning läbipaistvusele. Pikemas perspektiivis võib see parandada teenuse kvaliteeti ning suurendada usaldust riiklikult hallatavate teenuste vastu, kuna teenuseosutajal ei teki olukorda, kus ta peab osutatava teenuse eest ise peale maksma.

5.1. Majanduslik mõju

- **Sõiduki juhi, omaniku ja valdaja kulud.** Määruse muudatusega kaasneb teenuse hindade muutus, kuna varem sisaldasid määruses kehtestatud piirmäärad käibemaksu, kuid muudatusega määratakse need piirmäärad ilma käibemaksuta. Arvestades, et liikluseaduse § 92 lõike 12 kohaselt on sõiduki juht, omanik või valdaja, kelle sõiduk on valvekohta või politseisse teisaldatud, kohustatud tasuma sõiduki teisaldamise ja hoiustamise kulud, tähendab see, et teenuse lõpphind suureneb võrreldes varasema piirmääraga. Kuigi piirmäärad on varasemast madalamad, ei sisalda need eelnõu kohaselt käibemaksu, mille lisandumine lõpphinnale võib suurendada sõiduki juhi, omaniku ja valdaja kulusid. Sellest hoolimata on tegemist suhteliselt marginaalse kuluga ning kuna sõiduki teisaldamisega seotud sündmuse põhjustamise riisiko ei lasu riigil, ei pea riigil ega teenuseosutajal lasuma ka kohustust kanda sellega seotud kulutused.
- **PPA kulud.** Määruse muudatuse tulemusena suurenevad PPA sõidukite teisaldamisega seotud kulud 5,5%, mis koosneb teenusehinna 3,5% ja käibemaksumäära 2% tõusust. Lähtudes PPA 2024. aasta teisalduste eelarvest, mis oli 120 000 eurot, tähendab see arvutuslikult maksimaalset lisakulu 6000–7000 eurot aastas. Arved esitavad PPA-le need lepingupartnerid, kes vastutavad sõidukite teisaldamise eest.

Samuti tuleb rõhutada, et PPA ei kata kõiki sõiduki teisaldamise ja hoiustamisega seotud kulutusi oma eelarvest. Tavaliselt kannab need kulud sõiduki omanik, juht või valdaja, kes tasub teenuse eest kas otse teenuseosutajale või riigile, mitte PPA eelarvest. PPA-l tekib eelarveline kohustus katta kulud üksnes juhul, kui isiku, kelle sõiduk teisaldati, tegevuses puudub süüteokoosseis (liikluseaduse § 92 lõige 13). Samuti kannab PPA kulud juhul, kui sõiduki omanik, juht või valdaja ei tule parklasse järele ega tasu teenuse eest, mistõttu jäävad vastavad parkla- ja teisalduskulud PPA kanda.

5.2. Sotsiaalne mõju

- **Teenuse kvaliteedi paranemine.** Piirmäärade tõstmine võimaldab teenuseosutajatel pakkuda kvaliteetsemat teenust, kuna teenuse hindade kasv tagab neile tasu, mis katab teenuseosutamise kulud, ja võimaldab teenida ärikasumit, mis tagab teenuse jätkusuutlikkuse. Seega võib eeldada teenuseosutajate suuremat huvi ja valmidust osaleda vastava teenuse pakkumise hangetes, mis omakorda võib suurendada konkurentsi ning parandada teenuse kättesaadavust ja kvaliteeti. Kõik eelnev võib kasvatada teenuse kasutajate rahulolu.

5.3. Mõju halduskoormusele

- **Mõju teenuseosutajatele.** Määruses tehtav muudatus, millega piirmäärad kehtestatakse ilma käibemaksuta, võib eeldada teenuseosutajatelt oma raamatupidamistavade ja -süsteemide ümberkorraldamist, et kajastada teenustasudelt käibemaksu arvestamise vajadust vastavalt kehtivatele maksuseadustele. Kuna käibemaks ei ole enam osa määruses sätestatud piirmäärast, tuleb see lisada hinnale eraldi, mis võib esialgu tähendada protseduurilisi muudatusi ja vajadust täiendava õigusliku analüüsi järele. Samas võimaldab muudatus ettevõtjatel arvestada käibemaksu korrektselt ja läbipaistvalt, toetades sellega ühtlustatud maksuarvestust ning õigusselgust.

Teenuseosutajate halduskoormus väheneb, kuna nad ei pea enam määruses sätestatud piirmäärast käibemaksu maha arvestama – teenuse hind kujuneb käibemaksuta piirmäärale lisanduva käibemaksu kaudu. See võib lihtsustada ettevõtjate arvepidamist ja seeläbi vähendada halduskoormust.

- **Mõju PPA-le.** PPA halduskoormus võib suurened, kuna edaspidi tuleb menetluses hüvitatavate kulude arvestamisel peale piirmäära eraldi välja tuua ka käibemaks. Kuigi see võib esialgu tuua kaasa arvutusvigu või lisaajakulu, on tegemist tehniliselt lihtsalt lahendatava probleemiga, näiteks sobiva valemiga Exceli töölehel, mis võimaldab ühtlustatud ja automatiseeritud käibemaksuarvestust menetlustoimingutes.

6. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Sõiduki valvega hoiukohta või politseiasutusse toimetamise ning seal hoidmise ja valvamise kulude hüvitamise piirmäärade muutmine ei too riigieelarvesse lisakulusid ega suurenda tulusid, kuna LS-i § 92 lõike 12 kohaselt hüvitab sõiduki valvega hoiukohta või politseiasutusse toimetamise ning seal hoidmise ja valvamise kulud sõiduki juht, omanik või valdaja LS-i § 92 lõike 14 alusel kehtestatud korras ja määrades.

7. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras, kuna muudatuste rakendamiseks ei ole vaja teha lisaettevalmistusi.

8. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu kooskõlastamiseks Kliimaministeeriumile ja Rahandusministeeriumile ning arvamuse andmiseks Politsei- ja Piirivalveametile.